

Mezőberényi Német Önkormányzat Elnökétől

5650 Mezőberény, Kossuth tér 6. Tel: 66/352-370

Tájékoztató

Tárgy: Tájékoztató a Mezőberényi Német Önkormányzat működéséről

1723-25., ez a két időpont ismert az idetelepedő német származásúakkal kapcsolatban, de az biztos, hogy az evangélikus szlovákok már itt voltak Harrucken György báró birtokán az újratelepült Mezőberény helyén.

Kialakult Mezőberény település szerkezete, északon a szlovákok, középen a németek, délen a magyarok, később a cigányok telepedtek le.

Az elválasztó utcák lettek a „tótgát”, „németgát”, magyargát”, majd felépültek a templomok, iskolák, kulturális helyek, és ezeket általában a „gáton” belül lakók használták.

1945. után a „gátak” jelentésüket veszítették, mert a kiteleplülő szlovákok és a kiteleplített (elűzött) németek tulajdonát a lakosságcsere folytán Csehszlovákiából áttelepített magyaroknak adták, ami által a nemzetiségi részarányok felbomlottak az egész településen.

A nemzetiségek helyi elkülönülése nem gátolta az összefogást a szülőföld védelmében.

Körösi Mihály kutatásai alapján tudjuk, hogy az 1848-49-es szabadságharcban kb. 969 mezőberényi vett részt, ebből kb. 293 német származású volt. Az elesettek számát (már – még) sajnos nem tudjuk. Az I. világháborúban eleset mezőberényiek emlékét a Kossuth téri Világháborús emlékmű őrzi (1928. július 1.).

A II. világháború után a kollektív büntetést a mezőberényi németek sem kerültek el.

1945. január 6-án a Szovjetunióba „Malenkij robot”-ra hurcoltak el 562 „Munkaképes” fiatal és középkorút. 509-en térhettek haza (1947. július 29-én), 53-an ott pusztultak el.

1946. május 7-én teljes vagyonfosztás mellett, közel 500 zömében gyermek,- és időskorút telepítettek (űztek el) 17 marhavagonban Németországba.

Malmsheim elosztóállomásra május 14-én érkeztek meg.

Az itthon maradókat és a „Malenkij robot”-ról hazatérőket is vagyonvesztéssel sújtották és gyakran zaklatták a hatóság emberei.

A megmaradt és elszármazott mezőberényi németeket az I. Kerületi (német) Evangélikus Egyházközség fogta össze, minden nehézség és üldöztetés ellenére.

Tisztelt Képviselő-testület!

Tisztelt jelenlévők!

Tájékoztatómat az 1990. évi választásokat követően folytatom.

1991. augusztus 7. dátummal sok nehézség és gáncsoskodás ellenére 15 fő alapító taggal megalapítottuk a Mezőberényi Német Hagyományápoló Egyesületet, amelynek taglétszáma megközelíti jelenleg a 100 főt.

Az egyesület célja: A Mezőberényben és környékén élő német nyelv őrzése és ápolása. Az egyesület a városban és környéken élő német kisebbség érdekeit jeleníti meg, és vállalja azok képviselését.

Közhasznú szervezet.

Az 1994-ben megválasztott első Mezőberényi Német Kisebbségi Önkormányzat képviselői, tagok a Mezőberényi Német Hagymányápoló Egyesületben, ezért nem ütközött akadályokba az együttműködés kialakítása, összehangolása.

Kitartó akarattal, munkával sikerült a visszahúzódást, félelmeket csökkenteni és a nemzetiségi gyökerekre támaszkodva feléleszteni a mezőberényi „svábság” hagyományait, kultúráját egyre fokozódó mértékben.

Nagy segítségünkre volt, hogy az egyház használatunkba adta az udvari épületet irodának, klubhelyiségnek.

Az első komoly lépés az volt amikor a régi német óvodában elindult az első német nemzetiségi csoport, a fenntartó Városi Önkormányzat jóváhagyásával, az óvoda erre alkalmas és képzett dolgozóival (1997.09.01.). 2005. októbertől emléktábla is jelzi, hogy az óvoda régi nevét is felvette és lett Széchenyi István Német Nemzetiségi Tagóvoda.

A második komoly lépés az 1999. szeptember 1-jével induló német nemzetiségi első osztály az Orlai Petrics Soma Általános Iskolában. Ezt megelőzően augusztusban iskolakezdő tábort szerveztünk a gyerekeknek, hogy ismerkedjenek egymással és a pedagógussal. Ez évben már a 12. tábort szervezzük a Mezőberény-Bélmegyer Kistérségi Általános Iskolával közösen. Tanév végén a német nemzetiségi osztályokban a két legjobb „németes” tanulók értékes könyvjutalmat kap.

A német nemzetiségi nevelés és oktatás kezdete óta segítjük az óvodai-iskolai német nemzetiségi pedagógusképzést.

2007. évben az első német nemzetiségi osztály ballagása alkalmából Német Nemzetiségi Iskolazászlót adományoztunk az iskolának.

Kapcsolatunk jó az oktatási intézményekkel és vezetőikkel. Pozitív kapcsolat van a kéttannyelvű Petőfi Sándor Gimnáziummal és igazgatójával is. Kölcsonösen jó az együttműködésünk Városunk Önkormányzatával, a Polgármesteri Hivatallal, a helyi kisebbségi önkormányzatokkal, az Orlai Petrics Soma Kulturális Központtal, civilszervezetekkel, megyében működő helyi Német Kisebbségi Önkormányzatokkal, egyesületekkel, a megyei- és országos szövetséggel.

Harmadik komoly lépés amikor 2002. augusztus 19-én felavatásra,- felszentelésre került a Mezőberényi német kitelepítettek emlékműve a Kossuth téren. Szőke József szobrászművész és Minya Gábor kőfaragómester alkotása. Megvalósítását a Mezőberény Város Képviselő-testülete és közadakozás tette lehetővé.

Az emlékmű védnökségét, a megemlékezési ünnepségek szervezését, lebonyolítását a Mezőberényi Német Hagymányápoló Egyesület vállalta, és ebben segíti a Mezőberényi Német Önkormányzat is.

A „Malenkij robot”-ra elhurcolás Emlékoszlopát közadakozásból a Német Templom kertjében állította fel az I. Kerületi (német) Evangélikus Egyházközség 2004. augusztus 1-jén.

A templom bejáratánál 1987-ben emléktábla (Deportáltak emléktáblája) lett elhelyezve a „Malenkij robot” (53 fő) és a II. világháború áldozatai emlékére.

Vannak alkalmaink az I. Kerületi (német) Evangélikus Egyházközséggel közösen, de a Német Hagymányápoló Egyesülettel szorosán együttműködve szervezzük, vagy veszünk részt rendezvényeken, megemlékezéseken, ünnepségeken. A pályázatoknál is figyelembe vesszük lehetőségeinket. Részt vállalunk nagyrendezvényekben is pl. Berényi Napok, Márton napi multság stb. Ezekben mindig korrekt a partneri kapcsolat.

Korábbi években gyermekeknek nyári táborokat szerveztünk, de pár éve anyagi fedezet hiányában nincs lehetőségünk, sajnos próbálkozásaink nem járnak sikerrel (pályázati lehetőség stb.).

Tisztelt Képviselő-testület! Tisztelt jelenlévők!

A Mezőberényi Német Kisebbségi Önkormányzat első ízben 1995. január 5-én alakult. 1994-ben a helyi önkormányzati választásokon a Mezőberényi Német Kisebbségi Önkormányzatra közel 1000 fő választópolgár szavazott. Az 1998. évi választáson 1071 fő. A 2002. évi választáson 1386 fő. A 2006. évi választáson törvény változás miatt csak az a mezőberényi állampolgár szavazhatott a Mezőberényi Német Kisebbségi Önkormányzat képviselő jelöltjére, aki 2006. június 1-jétől – július 15-ig regisztráltatta magát, ez 148 fő volt Mezőberényben.

A Mezőberényi Német Hagyományápoló Egyesület élt a kisebbségi képviselőjelölt állítási jogával és 13 fő kisebbségi jelöltet állított.

Választás után az az öt képviselő alakíthatta meg a (2006. október 6-án) Német Kisebbségi Önkormányzatot, akik a legtöbb szavazatot kapták: Wagner Márton, Rau Mihály, Frey Mihályné, Róth Mihály, Wagner József.

Wagner József lemondása után Schön András.

Sem a korábbi, sem a jelenlegi önkormányzati tagok nem részesültek/nek tiszteletdíjban, vagy bármilyen juttatásban, munkájukat szabadidejükben vagy szabadságuk terhére végzik.

Tisztelt Képviselő-testület! Tisztelt jelenlévők!

Mezőberényi Német Önkormányzatra módosítottuk a nevünket 2009. január 1-jétől.

- Működésünk alapja a Szervezeti és Működési Szabályzat.
- Együttműködésre, együttműködési megállapodásokat kötünk.
- Programjainkat anyagi helyzetünkhöz alakítjuk.
- 2010. évi költségvetésünket és a 2009. évi zárszámadást elfogadtuk.
- Kiegészítő (feladatlapú) támogatásra pályáztunk és nyertünk 358.000,-Ft-ot.
- Pályáztunk a 12. iskolatábor támogatására és nyertünk.
- Választási ciklus végéhez közeledve feladatainkat elvégeztük, illetve végezzük, költségvetésünk részaránya a következő testület rendelkezésére fog állni.

Tisztelt Képviselő-testület!

Tájékoztatóm végén szeretnék köszönetet mondani a Mezőberényi Német Önkormányzat, a Mezőberényi Német Hagyományápoló Egyesület, Mezőberény Város képviselőinek, tagjainak, hogy önzetlen, segítőkész munkájukkal sikeres négy évet zárhatunk le.

S végül, de nem utolsósorban mindazoknak is köszönettel tartozunk, akik hivatali munkájukkal, szakértelmükkel, szervezőkészségükkel, emberséges hozzáállásukkal, jó szándékú bírálatuk megfogalmazásával jeleskedtek.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy tájékoztatómat elfogadni szíveskedjenek.

Mezőberény, 2010. június 28.

Wagner Márton s.k.
Mezőberényi Német Önkormányzat és a
Mezőberényi Német Hagyományápoló Egyesület elnöke
Mezőberény Város Képviselő-testületének tagja